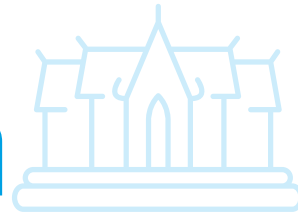

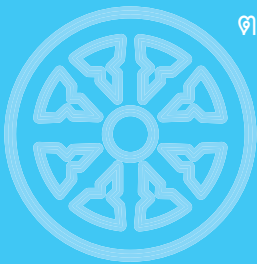
หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

พระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ ป.ธ. ๖, ศน.บ., M.A., Ph.D.

สมพร อ่อนน้อม พธ.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

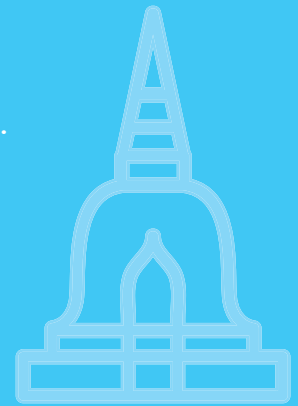
ประจวบ ตริภักดิ์ พธ.บ., สส.ม.

ผู้ตรวจ

ดำรง อมโร ป.ธ. ๕, ศษ.บ., ค.ม.

รศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง ป.ธ. ๙, พธ.บ., อ.ม., ประ.ด.

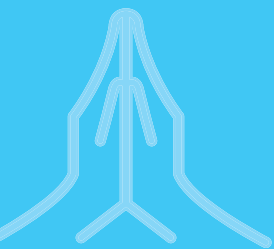
ผศ. ดร.บัญญัติ สาลี ป.ธ. ๗, พธ.บ., ศศ.ม., ประ.ด.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สาราณราชฤทธิ์

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๙๙๔ • ๐๒ ๒๒๒ ๕๓๗๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๖ • ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๗

email: info@wpp.co.th

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน

พระพุทธศาสนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่
ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์

สมพร อ่อนน้อม

ประจวบ ตรีภักดิ์

ผู้ตรวจ

ธำรง อมโร

รศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

ผศ. ดร.บัญญัติ สาลี

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์

บุญรัตน์ รอดตา

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-18-7829-1

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเรณูชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้ จัดทำขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ สำหรับให้นักเรียนและครูใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะสำคัญตามที่ต้องการทั้งด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ตลอดจนพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำประโยชน์ให้สังคมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา เล่มนี้ ยึดแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้หลักการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยพัฒนานักเรียนแบบองค์รวมอยู่บนพื้นฐานของการบูรณาการความคิดรวบยอด ที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Learning) ซึ่งเน้นการเรียนรู้ให้ตรงกับรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) เน้นทักษะที่สร้างเสริมความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน ซึ่งเป็นผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดตามหลักสูตร

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา เล่มนี้ จะสนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ด้านศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

คณะผู้จัดทำ

คำชี้แจง

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้ ได้ออกแบบให้มืองค์ประกอบ ดังนี้

๑

ตัวชี้วัดขั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ โดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ตัวชี้วัดระหว่างทางและตัวชี้วัดปลายทาง (ตามหนังสือที่ ศธ. ๐๔๐๑๐/ว ๑๕๔๓) ซึ่งตัวชี้วัดระหว่างทางพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีฟ้า ส่วนตัวชี้วัดปลายทางพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีฟ้า

๖

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำเมื่อจบเนื้อหาในการเรียนแต่ละหัวข้อ เป็นกิจกรรมที่หลากหลายสอดคล้องกับหลักการที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เหมาะสมกับวัย สะดวกในการปฏิบัติ กระตุ้นให้นักเรียนได้คิด และส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

๒

สาระการเรียนรู้ แสดงขอบข่ายเนื้อหาที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

๓

บทสรุป สรุปเนื้อหาหลังจากจบเนื้อหาและกิจกรรมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยจัดทำเป็นผังมโนทัศน์ เพื่อให้นักเรียนทบทวนความรู้ที่เรียนไปแล้ว

๓

ประโยชน์จากการเรียนรู้ สรุปประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นประเด็นสั้น ๆ

๘

กิจกรรมเสนอแนะ นำเสนอกิจกรรมที่นำความรู้ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาบูรณาการในการปฏิบัติกิจกรรม

๔

คำถามชวนคิด เป็นคำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยและสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

๙

โครงงาน เป็นข้อเสนอแนะให้นักเรียนปฏิบัติโครงงาน โดยเสนอแนะหัวข้อโครงงานและแนวทางการปฏิบัติโครงงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดขั้นปีของหน่วยการเรียนรู้นั้น เพื่อพัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

๕

เนื้อหา แบ่งเป็นหัวเรื่องหลัก หัวเรื่องรอง และหัวเรื่องย่อย ตรงตามตัวชี้วัดขั้นปีและสาระการเรียนรู้แกนกลาง มีกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) แทรกเป็นช่วง ๆ เนื้อหาบางตอนอาจนำเสนอด้วยภาพประกอบ ตาราง แผนภูมิ แผนที่แผนที่ความคิด และประกอบด้วยส่วนอื่น ๆ ดังนี้

๕.๑ คำสำคัญ ระบุคำสำคัญที่แทรกอยู่ในเนื้อหาโดยพิมพ์ด้วยตัวอักษรสีฟ้าต่างจากตัวพื้น คำสำคัญนี้จะใช้ตัวเน้นเฉพาะคำที่ปรากฏคำแรกในเนื้อหา ไม่เน้นคำที่เป็นหัวข้อ

๕.๒ ภาพประกอบ พร้อมคำบรรยายสอดคล้องกับเนื้อหา

๕.๓ ตาราง แผนภูมิ แผนที่ แผนที่ความคิด สอดคล้องกับเนื้อหา

๕.๔ เรื่องน่ารู้ เป็นความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อธิบายในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ โดยคัดสรรเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจควรรู้

๑๐

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำเสนอตัวอย่างสถานการณ์การนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑๑

คำถามทบทวน เป็นคำถามแบบอัตนัยที่มุ่งถามเพื่อทบทวนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

๑๒

ท้ายเล่ม ประกอบด้วย

๑๒.๑ บรรณานุกรม เป็นรายชื่อหนังสือเอกสาร หรือเว็บไซต์ที่ใช้ประกอบการเขียน

๑๒.๒ อภิธานศัพท์ เป็นการนำคำสำคัญที่แทรกอยู่ในเนื้อหาอธิบายและจัดเรียงตามลำดับตัวอักษรเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

พระพุทธ ๑

๑. พุทธประวัติ ๒
๒. ชาดก ๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

พระธรรม ๑๓

๑. พระรัตนตรัย..... ๑๔
๒. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา..... ๑๖
๓. พุทธศาสนสุภาษิต ๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

พระสงฆ์ ๓๐

๑. พุทธสาวก ๓๑
๒. ชาวพุทธตัวอย่าง ๓๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

การปฏิบัติตนดี.....๔๖

๑. หน้าที่ชาวพุทธ.....๔๗

๒. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

และศาสนพิธี ๔๘

๓. การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา ๖๑

บรรณานุกรม.....๖๙

อภิธานศัพท์.....๗๑

ตัวชี้วัดชั้นปี

- ๑ บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือโดยสังเขป (ส ๑.๑ ป. ๑/๑)
- ๒ ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส ๑.๑ ป. ๑/๒)

สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ
- ชาดก

ประโยชน์จากการเรียนรู้

- นำแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากพุทธประวัติและชาดก มาประพฤติปฏิบัติตน

คำถามชวนคิด

- เจ้าชายสิทธัตถะเป็นพระราชโอรสของกษัตริย์ มีชีวิตที่สุขสบายในพระราชวัง แต่ทำไมพระองค์จึงเสด็จออกผนวชบำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าจนได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

ชาวพุทธควรเรียนรู้พุทธประวัติและชาดกให้เข้าใจ เพื่อจะได้ นำแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดมาพัฒนาตนเองและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

๑. พุทธประวัติ

พุทธประวัติ หมายถึง ประวัติ ของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็น **ศาสนา** ของ พระพุทธศาสนา

๑.๑ ประสูติ

พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ เป็นพระราชโอรส ของพระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์เมืองกบิลพัสดุ์ และพระนางสิริมหามายา **ประสูติ** ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี ที่ลุมพินีวัน ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองกบิลพัสดุ์กับเมืองเทวทหะ

พระนางสิริมหามายาประสูติพระราชโอรสสิทธัตถะที่ลุมพินีวัน

ประสูติได้ ๓ วัน
อสิตดาบสซึ่งเป็นทีนั้บถือของพระเจ้า
สุทโธทนะ เมื่อทราบข่าวก็ได้เดินทางมา
เพื่อเข้าเยี่ยม

ประสูติได้ ๕ วัน
พระเจ้าสุทโธทนะได้เชิญพราหมณ์
๑๐๘ คน มาทำพิธีชานพระนามและ
ทำนายพระลักษณะ

ประสูติได้ ๗ วัน
พระราชมารดาลิ้นพระชนม์ พระเจ้า
สุทโธทนะได้ทรงมอบพระราชโอรส
ให้แก่พระนางมหาปชาบดีโคตมี ซึ่งเป็น
พระมาตุจฉาเลี้ยงดูต่อมา

พระชนมายุ ๗ พรรษา
พระเจ้าสุทโธทนะทรงพาพระราชโอรสไป
ฝากเพื่อให้ศึกษาศิลปศาสตร์ต่าง ๆ ใน
สำนักของครุวิศวามิตร

พระชนมายุ ๑๖ พรรษา
พระเจ้าสุทโธทนะได้ตรัสขอเจ้าหญิง
ยโสธรา (พิมพา) พระราชธิดาของพระเจ้า
สุปปพุทธะมาอภิเษกสมรสเป็นพระชายา

ในวัยเด็ก พระราชโอรสลิขิตถะทรงมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความขยันหมั่นเพียร และเอาใจใส่ในการเรียน จึงเรียนศิลปศาสตร์ต่าง ๆ สำเร็จอย่างรวดเร็ว

๑.๒ ตรัสรู้

เมื่อเจ้าชายลิขิตถะมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา ได้เสด็จประพาสพระราชอุทยานโดยรถม้าพระที่นั่ง ระหว่างทางได้เห็นเทวทูต ๔ ได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ พระองค์ทรงสลดพระทัยที่ทรงเห็นคนแก่ คนเจ็บ และคนตาย แต่ทรงพอพระทัยที่ทรงเห็นสมณะ จึงได้นำสิ่งที่ทรงเห็นมาพิจารณาไตร่ตรอง ก็พบว่าชีวิตมีแต่ความทุกข์ จึงตัดสินพระทัยเสด็จออก **ผนวช** เพื่อแสวงหาทางพ้นจากความทุกข์

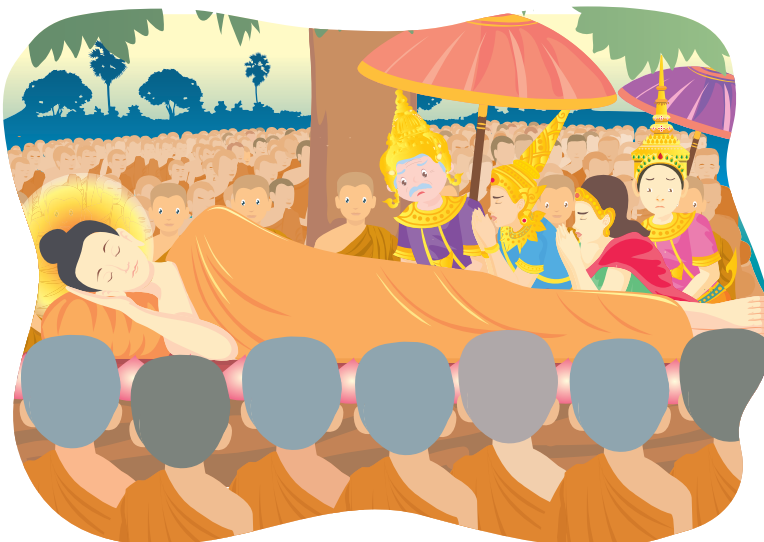
เจ้าชายลิขิตถะทรงผนวช
ที่ริมฝั่งแม่น้ำอโนมา

เมื่อทรงผนวชแล้วได้
ทรงบำเพ็ญเพียรด้วยวิธีการ
ต่าง ๆ เป็นเวลา ๖ ปี จึงตรัสรู้
เป็นพระพุทธเจ้าในวันขึ้น
๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ได้ตั้งพระศรี-
มहाโพธิ์ ไกลฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา
ขณะมีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา

๑.๓ ปรีณิพพาน

หลังจากตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้วได้ทรงสั่งสอนประชาชน
เป็นเวลา ๔๕ พรรษา จึงเสด็จปรีณิพพานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
ที่ได้ตั้งศาละในศาลวโนทยาน เมืองกุสินารา รวมพระชนมายุ
๘๐ พรรษา

พระพุทธเจ้าเสด็จปรีณิพพาน

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนศึกษาพุทธประวัติ แล้ววาดภาพเกี่ยวกับการประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้าที่ชอบ ๑ ภาพ พร้อมระบายสีให้สวยงาม แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียน

๒. ชาดก

ชาดก คือ เรื่องราวของ**พระโพธิสัตว์**ในชาติต่าง ๆ ก่อนที่จะประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในชาติสุดท้าย

๒.๑ วัณณุปถชาดก: ความเพียรกลางทะเลทราย

กาลครั้งหนึ่ง มีพ่อค้าหนุ่ม ชื่อ ลัตถวาหะ เป็นนายกองเกวียน บรรทุกสินค้า ๕๐๐ เล่มเกวียน ไปขายที่ต่างแดน ซึ่งจะต้องเดินทางผ่านทะเลทราย โดยเดินทางในเวลา กลางคืนและหยุดพักในเวลากลางวัน

นายกองเกวียนและบริวาร นำสินค้าไปขายที่ต่างแดน

เหลืออีกเพียงคืนเดียว
ก็จะถึงเมืองที่จะขายสินค้า
แล้ว ในช่วงหยุดพักบิรवार
ได้ช่วยกันทำอาหาร ใช้ฟืน
และน้ำจนหมด

บิรวารนายกองเกวียนหยุดพัก
และช่วยกันทำอาหาร

เมื่อตกค่ำได้ออกเดินทางต่อ โดยมีผู้นำทางคอยขับเกวียน
ด้วยการดูดวงดาวบนท้องฟ้า แต่เพราะความอ่อนเพลียคนนำทาง
เผลอหลับไม่มีใครคอยบังคับเกวียน วั้วได้ลากเกวียนเดินวกกลับ
มาที่เดิม

บิรวารรู้สึกอ่อนล้า
และหิวมาก แต่ได้ใช้ฟืน
และน้ำไปจนหมดแล้ว จึง
พากันท้อแท้และหมดหวัง
นายกองเกวียนเห็นดังนั้น
จึงเดินไปหาแหล่งน้ำ
บริเวณรอบ ๆ พบกอหญ้า
เขียวช่อมกอหนึ่ง

นายกองเกวียนเดินไปหา
แหล่งน้ำได้พบกอหญ้ากอหนึ่ง

นายกองเกวียนเชื่อว่าต้องมีน้ำอยู่ใต้พื้นดิน จึงบอกบริวารให้มาช่วยกันขุดพื้นทรายใต้กอหญ้านั้น แต่ก็ไม่เจอน้ำ เจอแต่หินดาน บริวารรู้สึกท้อมาก

นายกองเกวียนไม่ละความเพียร บอกให้บริวารเอาค้อนทุบหินดานจนแตก ทันใดนั้นก็มียาน้ำพุ่งขึ้นมา

นายกองเกวียนบอกบริวารให้เอาค้อน
ทุบหินดานจนแตก

ทุกคนในกองเกวียนต่างดีใจที่ได้มีน้ำดื่มและใช้ปรุงอาหาร ทำให้รอดพ้นจากความตาย ตกค่ำได้ออกเดินทางต่อและถึงที่หมายอย่างปลอดภัย

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความเพียรเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะเมื่อได้กระทำแล้วทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการ

๒.๒ สุนทรสามชาดก: ความกตัญญูกตเวทิต่อพ่อแม่

กาลครั้งหนึ่ง มีดาบสสองสามีภรรยาซึ่งตาบอดทั้งสองข้างอาศัยอยู่ในอาศรมกลางป่าหิมพานต์ มีบุตรชายชื่อ สุนทรสาม เป็นเด็กที่มีความกตัญญูกตเวทิต่อเลี้ยงดูพ่อแม่

วันหนึ่ง ขณะที่สวัณณสาม
ออกไปตักน้ำมาให้พ่อแม่ ถูกเจ้า
เมืองพาราณสีที่ออกไปล่าสัตว์
ยิงด้วยลูกศรอาบยาพิษเพราะ
เข้าใจผิด

สวัณณสามคอยหาอาหารและน้ำ
ไปเลี้ยงดูพ่อแม่ที่ตาบอด

ก่อนจะเสียชีวิต
สวัณณสามได้คร่ำ-
ครวญถึงพ่อแม่ว่าหาก
ตนตายไปพ่อแม่ก็จะ
ต้องอดตายด้วย ทำให้
เจ้าเมืองพาราณสีรู้สึก
เสียพระทัยมาก

เจ้าเมืองพาราณสีรู้สึกเสียพระทัย
กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เจ้าเมืองพาราณสีทรงรับปากว่าจะเลี้ยงดูพ่อแม่ของสวัณณสาม
แทน จึงไปบอกกับพ่อแม่ของสวัณณสามและพามาที่สวัณณสาม
ซึ่งนอนเสียชีวิตอยู่ พ่อแม่ของสวัณณสามได้ตั้งจิตอธิษฐานขอให้
บุญบารมีของตนและของสวัณณสามที่ได้เคยทำไว้ดลบันดาลให้
สวัณณสามฟื้นคืนชีวิต

ครอบครัวของสุวัณณสาม
อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

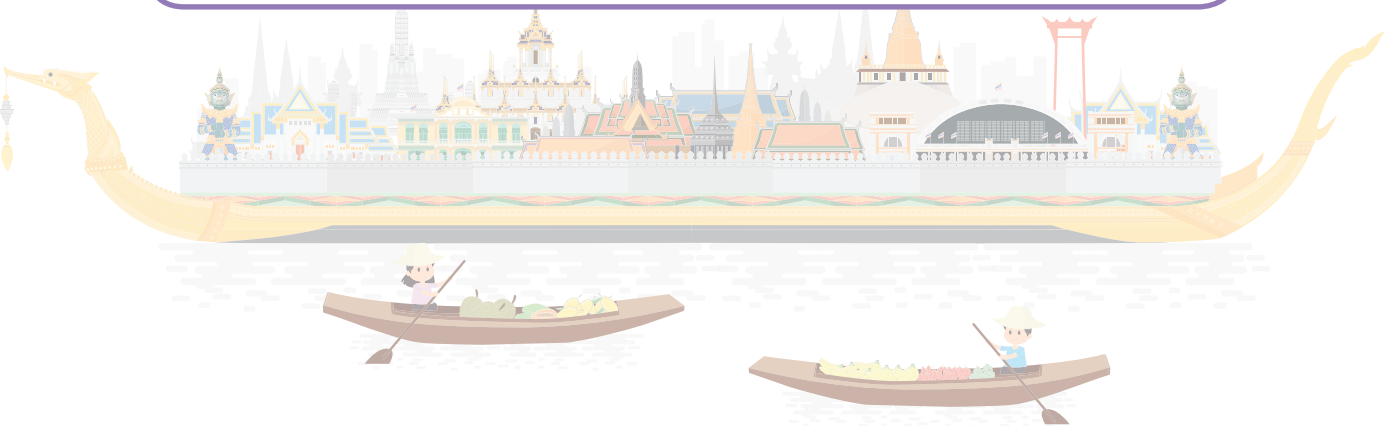
ด้วยอำนาจบุญบารมีและ
คำอธิษฐาน สุวัณณสามจึงฟื้น
ขึ้นมา พ่อแม่ของสุวัณณสาม
ดีใจมาก ตาที่มองไม่เห็นก็กลับ
มองเห็นปกติ ทั้งสามคนได้อยู่
ร่วมกันอย่างมีความสุข

ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความกตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่
เป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะเมื่อได้กระทำแล้วทำให้พ่อแม่และ
ตนเองมีความสุข

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

นักเรียนศึกษาวัณณุปถชาดกและสุวัณณสามชาดก
แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า ชาดกทั้ง ๒ เรื่องให้ข้อคิด
ในเรื่องใด และจะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร
แล้วบันทึกผลนำเสนอที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

บทสรุป

พระพุทธ

พุทธประวัติ

ประสูติ

- พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่า สิทธัตถะ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายา
- ประสูติในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ที่ใต้ต้นสาละ ณ ลุมพินีวัน
- หลังจากประสูติแล้วได้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น
 - อสิตดาบสได้เดินทางมาเข้าเฝ้า
 - พระเจ้าสุทโธทนะได้เชิญพราหมณ์ ๑๐๘ คน มาทำพิธีชานพระนาม (ตั้งชื่อ) และทำนายพระลักษณะ
 - พระราชมารดาสิ้นพระชนม์
 - ทรงได้รับการศึกษาศิลปศาสตร์กับครูวิศวามิตร
 - อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงยโสธรา (พิมพา)

ตรัสรู้

- เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสพระราชอุทยานโดยรถม้าพระที่นั่ง ระหว่างทางเห็นเทวทูต ๔ จึงนำสิ่งที่เห็นมาพิจารณาไตร่ตรอง
- เสด็จออกผนวชเพื่อแสวงหาทางพ้นจากความทุกข์
- ทรงบำเพ็ญเพียรด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นเวลา ๖ ปี
- ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ใกล้ฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา

ปรินิพพาน

- หลังตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า แล้วได้ทรงสั่งสอนประชาชนเป็นเวลา ๔๕ พรรษา จึงเสด็จปรินิพพาน
- พระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพานในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ใต้ต้นสาละในสวนโนทยาน เมืองกุสินารา

ชาดก

วัณณุปชาดก: ความเพียรกลางทะเลทราย

- ข้อคิดหรือคุณธรรมจากชาดก: ความเพียรเป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะเมื่อได้กระทำแล้วทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง

สุวัณณสามชาดก: ความกตัญญูตเวทีต่อพ่อแม่

- ข้อคิดหรือคุณธรรมจากชาดก: ความกตัญญูตเวทีต่อพ่อแม่เป็นสิ่งที่ควรกระทำ เพราะเมื่อได้กระทำแล้วทำให้พ่อแม่และตนเองมีความสุข

กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แบ่งกลุ่มตามความเหมาะสม แต่ละกลุ่มช่วยกันรวบรวมภาพพุทธประวัติ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศร่วมกันในห้องเรียน
๒. วาดภาพพุทธประวัติหรือชาดกที่ชื่นชอบตามจินตนาการ พร้อมระบายสีให้สวยงาม แล้วร่วมกันคัดเลือกภาพติดแสดงที่ป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน

โครงการ

- ทำโครงการเกี่ยวกับชาดก หรืออาจทำโครงการอื่นตามความสนใจ โดยให้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียน และเสนอชื่อโครงการให้ครูพิจารณาก่อน

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- นักเรียนนำข้อคิดจากวัณณุปถชาดกและสุวัณณสามชาดกไปปฏิบัติ แล้วบันทึกผลดีที่ได้รับจากการปฏิบัติ

คำถามทบทวน

๑. พระพุทธเจ้ามีพระนามเดิมว่าอะไร
๒. พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานในวันใด
๓. ชาดกเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าอย่างไร
๔. วัณณุปถชาดกและสุวัณณสามชาดกให้ข้อคิดในเรื่องใด
๕. นักเรียนจะนำข้อคิดจากพุทธประวัติและชาดกไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร